

ตำบลแหลมใหญ่

กับการขับเคลื่อนการอนุรักษ์

ความหลากหลายทางชีวภาพ
ในท้องถิ่น

ร่วมขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น

คำนำ

ตำบลแหลมใหญ่ เป็น ๑ ใน ๔ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของพื้นที่ตอนหอยหลอด และเป็นหนึ่งในพื้นที่เป้าหมายหลักในการดำเนินงานโครงการพัฒนาวิธีการใช้ดัชนีวัดความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity Health Index-BHI) เพื่อการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนพัฒนาจังหวัด ในพื้นที่ SLBT ในการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมได้การนำเอาประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพสอดแทรกเข้าสู่ภารกิจขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารงานจัดการพื้นที่ ตลอดจนสามารถใช้เป็นข้อมูลในการสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจเพื่อให้เกิดความตระหนักในภาคส่วนต่างๆ ในการร่วมบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยต่อไป

ด้วยความร่วมมือจากสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ และการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก ได้มอบหมายให้สถาบันสิ่งแวดล้อมไทยดำเนินการศึกษาด้วยความร่วมมือจากชุมชนท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และภาคีที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๖๐ จนถึงสิ้นสุดเดือนธันวาคม ๒๕๖๑

การดำเนินงานโครงการฯ ในช่วงระยะแรกนั้น ได้ให้ความสำคัญในการจัดเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่เหมาะสม ได้แก่ การสัมภาษณ์ผู้แทนหน่วยงานในระดับพื้นที่ ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การศึกษาและทบทวนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการประชุมหารือร่วมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในพื้นที่ ทั้งนี้ ได้รวบรวมและจัดข้อมูลการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและข้อคิดเห็นจากการดำเนินงานที่ผ่านมาไว้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานในระยะต่อไป

สิงหาคม ๒๕๖๐

๑. รู้จักตำบลแหลมใหญ่

■ ข้อมูลทั่วไป

ตำบลแหลมใหญ่ มีพื้นที่ติดแนวชายฝั่งทะเล ๑๒,๓๖๑ ไร่ หรือ ๑๙.๗๙ ตารางกิโลเมตร สภาพภูมิณีเวศอยู่ในเขตนํ้ากร่อยที่เป็นพื้นที่รอยต่อระหว่างทะเลอ่าวไทยกับแม่น้ำแม่กลอง หรือ รอยต่อระหว่างระบบนิเวศบนบกและระบบนิเวศในทะเล ส่งผลให้มีพื้นที่ป่าชายเลนตลอดแนว ชายฝั่งประมาณ ๒,๗๙๒.๖๘ ไร่ ป่าชายคลองและพื้นที่ราบบนบกอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติจาก ปรัชญาการณตามธรรมชาติน้ำขึ้นและน้ำลงของทะเลอ่าวไทย

■ ความหลากหลายทางชีวภาพ ศักยภาพ และภัยคุกคาม

ตำบลแหลมใหญ่เป็น ๑ ใน ๔ ตำบลของพื้นที่ดอนหอยหลอดที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ จากการประกาศเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำระหว่างประเทศ มีระบบนิเวศน้ำเค็ม น้ำกร่อย และน้ำจืด โดยเฉพาะบริเวณปากแม่น้ำแม่กลอง ได้รับอิทธิพลจากน้ำขึ้นและน้ำลงเป็นประจำ ทำให้เกิดวงจรชีวิตสัตว์ทะเล

ตามธรรมชาติทุกๆ ปี ในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี จะมีกลุ่มปลาทุอพยพเข้ามาหากินและเจริญเติบโตบริเวณโดยรอบปากอ่าว ส่งผลให้เป็นแหล่งชุกชุมของปลาทุแม่กลอง นอกจากนี้ ยังเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงหอยแครงตามธรรมชาติ ฟาร์มหอยแมลงภู่ แปรรูปผลผลิตทางการประมงที่หลากหลาย ร้านอาหารและแหล่งท่องเที่ยวป้าชายเลน ด้านวิถีชีวิตได้นำวัฒนธรรมที่เรียกว่า “แขกแรง” เป็นฐานในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติจากความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนร่วมกันแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งด้วยการใช้ไม้ไผ่ปักเป็นแนวป้องกันแรงคลื่นทะเลตลอดแนวชายฝั่งมากกว่า ๓ กิโลเมตร

■ นโยบาย ทิศทาง และแผนการพัฒนาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่ (อบต. แหลมใหญ่) ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาตำบลไว้ว่า “โครงสร้างพื้นฐานดี มีการส่งเสริมอาชีพ ดำรงชีพตามสิ่งแวดล้อม เติบโตพร้อมด้านความปลอดภัย สร้างแรงปัจจัยในเรื่องสุขภาพ มีเสถียรภาพด้านการศึกษา และการปกครอง ” และได้จัดทำแผนพัฒนาตำบลไว้สำหรับการปฏิบัติงานและบริการสาธารณะแก่ประชาชน ด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ๖ ด้าน ได้แก่

- (๑) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- (๒) การพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร การลงทุน พาณิชยกรรม
- (๓) การพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต การศึกษา ศิลปะ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการส่งเสริมการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบ
- (๔) การพัฒนาด้านสาธารณสุขมูลฐาน
- (๕) การพัฒนาด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๖) การพัฒนาด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นข้างต้น มีความเกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อมกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมได้กำหนดแผนงานและแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่

- การปรับปรุงภูมิทัศน์ และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สภาพแวดล้อมภายในหมู่บ้าน ชุมชนให้สวยงามและเป็นระเบียบ ชุมชนมีจิตสำนึกและกระบวนการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมวันชุ่มน้ำโลก
- การจัดระบบการกำจัดขยะมูลฝอย เพื่อรักษาความสะอาดภายในเขต อบต. ลดปริมาณขยะในการกำจัดให้ถูกสุขาภิบาล และจ้างเหมากำจัดขยะมูลฝอย ลดสิ่งแวดล้อมเป็นมลพิษ
- การขุดลอกคลองสาธารณะที่มีความตื้นเขินและการระบายน้ำ ป้องกัน การกัดเซาะริมตลิ่ง แม่น้ำลำคลองและชายฝั่งทะเล

ทั้งนี้ การพัฒนาตำบลแหลมใหญ่ที่ผ่านมา ยังพบว่ามีข้อจำกัดหลายประการที่มีผลต่อการพัฒนา ได้แก่ งบประมาณ วิถีชีวิตชุมชนและสังคมในปัจจุบันที่ส่งผลให้ความร่วมมือในการพัฒนาในพื้นที่น้อยลง ตลอดจนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมโดยรวมมีความเปลี่ยนแปลงไปมาก ส่งผลทำให้วิถีชีวิตดั้งเดิมด้านการเกษตรกรรมลดลง ซึ่ง อบต. แหลมใหญ่ได้ให้ความสนใจและตระหนักต่อการแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง และการจัดกิจกรรมปึกไม่ไผ่บริเวณชายฝั่งอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการจัดทำสารคดีด้านสิ่งแวดล้อมไว้อย่างมาก

๒. ประชุมหารือร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชน

การจัดประชุมหารือการดำเนินงานการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจต่อการดำเนินงานโครงการฯ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแนวทางการร่วมมือในการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น การประชุมหารือแบบมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ เน้นการแนะนำรายละเอียดการดำเนินงาน ผสมผสานการเรียนรู้ความเข้าใจความหลากหลาย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมในมุมมองต่างๆ

ตำบลแหลมใหญ่ กำหนดการจัดประชุมหารือ ขึ้นเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุม อบต.แหลมใหญ่ ตั้งแต่เวลา ๐๙:๐๐-๑๒:๐๐ น. กิจกรรมประกอบด้วย การนำเสนอข้อมูลรายละเอียดการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น การทบทวนข้อมูลพื้นที่ดำเนินงาน การแลกเปลี่ยนความรู้เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพคืออะไร จะจัดการให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างไร การระดมความคิดเห็นและแนวทางการร่วมมือในการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นในระยะต่อไป

ผู้เข้าร่วมการประชุมหารือ ประกอบด้วย ผู้แทนฝ่ายท้องถิ่น ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ สมาชิกสภาเทศบาล/สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้แทนฝ่ายท้องถิ่น กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำกลุ่มกิจกรรม/ประชาชนในพื้นที่ ผู้แทนหน่วยงานความร่วมมือ มีผู้เข้าร่วมจำนวน ๓๔ คน แบ่งเป็นชาย ๒๑ คน หญิง ๑๓ คน

■ กล่าวต้อนรับและเปิดการประชุม

นายอมรศักดิ์ ฉัตรระทิน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่ได้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม ความว่า ตำบลแหลมใหญ่มีต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสมบูรณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพมาก จึงเป็นฐานทรัพยากรให้ประชาชนในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์ตลอดมา แต่ปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่มากขึ้น ทำให้ระบบนิเวศเกิดการเปลี่ยนแปลง สัตว์น้ำและพืชมีปริมาณลดลง ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างมาก

นายรักศักดิ์ เทียนไชย ปลัดอำเภอเมืองสมุทรสงคราม ประธานเปิดการประชุมฯ กล่าวว่ารู้สึกยินดีที่เห็นผู้บริหาร ผู้แทนฝ่ายท้องถิ่น ฝ่ายปกครองท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และคณะบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาแนวทางความร่วมมือในการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายของท้องถิ่นในพื้นที่ดอนหอยหลอด อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและทุกฝ่ายในการป้องกันและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในภูมิภาคนั้นๆ

การประชุมฯ ในวันนี้ จะเป็นโอกาสอันดีที่มีการหยิบยกประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพมากระตุ้นเตือน พร้อมสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยกระบวนการศึกษาและพัฒนาคู่มือฯ สอดแทรกเข้าสู่ภารกิจของท้องถิ่นและผลักดันเรื่องนี้ให้เข้าสู่ภารกิจของท้องถิ่น เพื่อยกระดับการจัดการทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพของท้องถิ่นให้ยั่งยืนต่อไป

■ ความเป็นมาและการดำเนินงานโครงการ

นางสาววิลาวรรณ น้อยภา ผู้จัดการโครงการ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย กล่าวชี้แจงข้อมูลการดำเนินงานโครงการและรายละเอียดสำคัญการดำเนินงานในพื้นที่ตอนหอยหลอดและตำบลแหลมใหญ่ เพื่อสร้างความเข้าใจในการดำเนินโครงการ และนำไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้อง โดยมีสาระสำคัญของการดำเนินงานการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น ดังนี้

สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) ด้วยความร่วมมือกับสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ และการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก มอบหมายให้สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ศึกษาและพัฒนาวิธีการและเครื่องมือขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น ด้วยความร่วมมือจากชุมชนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และภาคีที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่โครงการ ๒ แห่ง คือ พื้นที่ตอนหอยหลอด จังหวัดสมุทรสงคราม ครอบคลุม อปท. ๔ แห่ง ได้แก่ ทต.บางจะเกร็ง อบต.บางแก้ว อบต.คลองโคน อบต.แหลมใหญ่ และคุ้งบางกะเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ครอบคลุม อปท. ๖ แห่ง ได้แก่ อบต.บางกะเจ้า อบต.บางกอบัว อบต.บางน้ำผึ้ง อบต.บางกระสอบ อบต.บางยอ และอบต.ทรงคนอง โดยมีกิจกรรมหลัก ได้แก่ ศึกษาวิเคราะห์การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนพัฒนาจังหวัด การสำรวจและประเมินความหลากหลายทางชีวภาพและลักษณะทางสิ่งแวดล้อม การพัฒนาตัวชี้วัดความสมบูรณ์ของความหลากหลายทางชีวภาพ (BHI) การออกแบบวิธีการใช้ดัชนีความสมบูรณ์ของความหลากหลายทางชีวภาพ (BHI) ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น การพัฒนาคู่มือฯ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) และเสนอทางเลือกในการพัฒนาพื้นที่

โดยมีผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงานโครงการที่สำคัญ ได้แก่

- (๑) ข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น
- (๒) ความเข้าใจและตระหนักของผู้บริหารท้องถิ่น บุคลากรท้องถิ่น และผู้นำชุมชนถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมีแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรม
- (๓) แนวทางสำหรับการวางแผน ติดตามผล และบริหารจัดการพื้นที่ที่ให้ความสำคัญและอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- (๔) คู่มือการดำเนินงานบูรณาการความหลากหลายทางชีวภาพ สู่กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนพัฒนาจังหวัด

■ แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพคืออะไร... จะจัดการให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างไร

ดร.ชมชื่น ศิริพันธ์แก้ว อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพและทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ได้ร่วมถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของความหลากหลายทางชีวภาพ องค์ความรู้และข้อมูลการสำรวจความหลากหลายในพื้นที่ กรณีศึกษาที่มีคุณค่าและมีความสำคัญต่อระบบนิเวศ กล่าวโดยสรุปคือ

จากการที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ในเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก โดยมีจุดมุ่งหมายในการกำหนดยุทธศาสตร์ว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ว่า “สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม” เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันในอนาคตที่ยั่งยืนของโลก นอกจากนั้น ที่ประชุมสหประชาชาติยังให้ความสำคัญกับเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ

ความหลากหลายทางชีวภาพ คือ การมีสิ่งมีชีวิตนานาชนิด นานาพันธุ์ในระบบนิเวศอันเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย ซึ่งมีมากมายและแตกต่างกันทั่วโลก หรือการที่มีชนิดพันธุ์ (Species) สายพันธุ์ (Genetic) และระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่แตกต่างหลากหลายบนโลก

- ความหลากหลายทางชนิดพันธุ์ (Species diversity) หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์แต่ละชนิดที่มีอยู่ในพื้นที่หนึ่งๆ เช่น หอย สุนัข แมว เสือ มะม่วง และชมพู เป็นต้น
- ความหลากหลายทางสายพันธุ์หรือพันธุกรรม (Genetic diversity) สิ่งมีชีวิตชนิดเดียวกันจะมีลักษณะร่วมและลักษณะที่แตกต่างกันอย่างหลากหลายในสายพันธุ์ เช่น ข้าวมีสายพันธุ์นับพันชนิด
- ความหลากหลายทางระบบนิเวศ (Ecosystem diversity) หมายถึง สภาวะแวดล้อมที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตชนิดต่างๆ รวมไปถึงสิ่งไม่มีชีวิตอื่นๆ เช่น ระบบนิเวศทางบก ทางทะเล และทางน้ำๆ

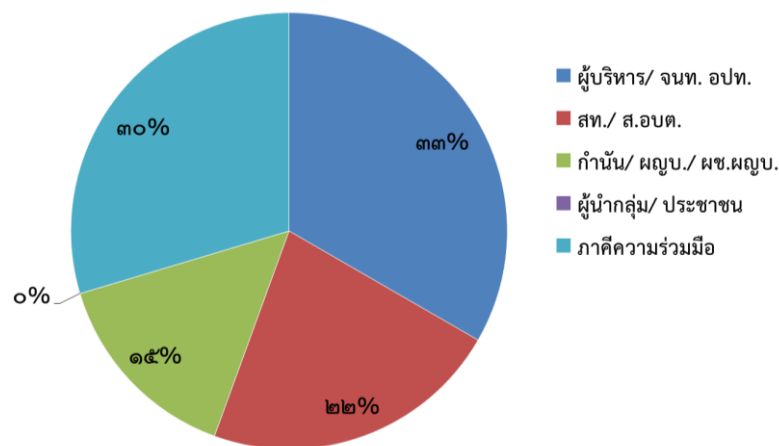
พื้นที่ดอนหอยหลอดเป็นระบบนิเวศปากแม่น้ำ มีนิเวศวิทยาของทะเลตมหรือทะเลโคลน สิ่งมีชีวิตเด่น คือ หอยหลอด หอยตลับ หอยแครง เป็นต้น การวัดความสมบูรณ์ของความหลากหลายทางชีวภาพ วัดได้จากความสมบูรณ์ของถิ่นที่อยู่อาศัย ความอยู่รอดของสิ่งมีชีวิต ความหลากหลายของชนิดพันธุ์ที่มีอยู่ รวมถึงชนิดพันธุ์สำคัญที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในพื้นที่ ข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพนี้จะนำไปสู่การใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและการจัดทำแผนปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับท้องถิ่นได้

■ ระดมความคิดเห็นและแนวทางความร่วมมือในการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นในระยะต่อไป

คุณธนพล เพ็ชรมะลิ เจ้าหน้าที่อาวุโส สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ได้สรุปและดำเนินการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนแนวทางการร่วมมือในการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นในระยะต่อไป โดยมีรายละเอียดและสรุปข้อคิดเห็นจากการประชุมหารือการดำเนินงาน ดังนี้

การจัดประชุมครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่เป็นผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓๓% รองลงมา ได้แก่ หน่วยงานภาคีความร่วมมือ ๓๐% สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ๒๒% และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ๑๕% ตามลำดับ ดังภาพ

ภาพแสดง สัดส่วนผู้เข้าร่วมประชุมหารือการดำเนินงานฯ ตำบลแหลมใหญ่

โดยผู้เข้าร่วมประชุมมีข้อคิดเห็นต่อการแนวทางการร่วมมือในการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น สรุปได้ดังนี้

- การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องยากและไม่ค่อยเห็นผลความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน
- การดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมมีต้นทุนการดำเนินงานที่สูง จึงควรพิจารณาผลสำเร็จที่เกิดขึ้นว่าจะมีมากหรือน้อย
- ผู้บริหาร สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำกลุ่มกิจกรรมการอนุรักษ์ในพื้นที่ให้ความสนใจและยินดีแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและเป็น

ประโยชน์ต่อการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พร้อมให้ความร่วมมือขยายผลไปยังตำบลใกล้เคียงในพื้นที่ตอนหอยหลอด

- ความหลากหลายทางชีวภาพชายฝั่งทะเลในพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก จำนวนทรัพยากรสัตว์ทะเลและป่าชายเลนลดลง เพราะมนุษย์ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติมากเกินไป
- ส่งเสริมองค์กรปกครองท้องถิ่นให้มีบทบาทดำเนินการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ให้มากขึ้น ควบคู่กับการสร้างจิตสำนึก สร้างความร่วมมือกับชาวบ้านให้เห็นความสำคัญของการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- ควรบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำเอาหลักกฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพมาใช้ให้มากขึ้น
- ควรส่งเสริมปัจจัยการดำรงชีวิตที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อเพิ่มความมั่นคงทางการประกอบอาชีพของชาวบ้านและชุมชน ควบคู่กับการสร้างร่วมมือในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน
- การทำงานด้านสิ่งแวดล้อม ควรมีหน่วยงานราชการหรือองค์กรพัฒนาเอกชนที่ประจำในพื้นที่ เพื่อช่วยสนับสนุน ประสานงาน สร้างความเข้าใจ ถ่ายทอดองค์ความรู้ที่จำเป็นให้กับชาวบ้านอย่างต่อเนื่อง
- ปัญหาขยะชุมชน ถือเป็นภัยคุกคามสำคัญที่ทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมและระบบนิเวศเสียสมดุล ซึ่งปัจจุบันปัญหาเหล่านี้รุนแรงมากขึ้น จึงต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วนโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย

■ ประมวลภาพการประชุมหารือ ตำบลแหลมใหญ่

■ รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน/ชุมชน
๑	นายอมรศักดิ์ ฉัตรระทิน	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่
๒	นายสุพิน สุขคล้าย	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่
๓	นายเด็ช นิมมานุช	เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่
๔	นายอรุณ ภมร	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่
๕	นางสาวรัตนภรณ์ บุรณัติ	หัวหน้าสำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่
๖	นางสาวปณยวีร์ ดอนอ้อย	ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่
๗	นางสาวจันทน์ ราชสิงห์	เจ้าหน้าที่ธุรการ องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่
๘	นางสาววิลาวรรณ ดุษฎีวนิช	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ธุรการ องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่
๙	นายวรเชษฐ์ กลิ่นขจร	นักศึกษาดูงาน องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่
๑๐	นายสุพจน์ บ้านเกาะสมุทร	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่
๑๑	นายณัฐพลสิทธิ์ ชูประดิษฐ์	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่
๑๒	นายสุทัศน์ นาควิมล	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่
๑๓	นายวิทยา ประดอง	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่
๑๔	นายสุนันท์ โพธิ์แย้ม	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่
๑๕	นางวันดี วรรณแจ้ง	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่
๑๖	นายอนันต์ คลองน้อย	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่
๑๗	นายธวัชชัย เตชะบุญ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๑
๑๘	นายรุ่งเรือง คลองน้อย	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๒
๑๙	นายสมชาย แจ้กระจำง	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๔
๒๐	นายวชิร เจือไทย	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๓
๒๑	นายรักศักดิ์ เทียนไชย	ปลัดอำเภอเมืองสมุทรสงคราม
๒๒	นางสาวปรางทิพย์ วิทยาพันธุ์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาค ๘ (ราชบุรี)
๒๓	นายประธาน น้อยสอาด	นักวิชาการประมงชำนาญการ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม
๒๔	นางสาวพิชญา เนียมคัล้า	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสงคราม

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน/ชุมชน
๒๕	นายวันชัย ธรรมพิทยพรหม	ท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
๒๖	นายดิเรก ดินใจ	นักวิชาการป่าไม้ สำนักงานป่าไม้จังหวัดสมุทรสงคราม
๒๗	นางสาวจิตรวรรณ พึ่งสะอาด	สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม
๒๘	นางสาวธัญวรรณ ก.ศรีสุวรรณ	เจ้าหน้าที่ภาคสนาม โครงการ SLBT สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ
๒๙	ดร.ชมชื่น ศิริพันธ์แก้ว	วิทยากร มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี
๓๐	นายธนพล เพ็ชรมะลิ	เจ้าหน้าที่อาวุโส สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
๓๑	นางสาววิลาวรรณ น้อยภา	ผู้จัดการโครงการ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
๓๒	นายชัชสกล ธนาดีลิก	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่แผนงาน สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
๓๓	นายกัมพล ทิพย์รักษา	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่แผนงาน สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
๓๔	นางสาวพรชนก เตี้ยบัวแก้ว	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่แผนงาน สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย